

Poštnina plačana v gotovini.

P. Krizostom:

Orličeva prošnja k Jezusu.

Utrdi mlado mi telo,
da v težkih dneh junaško bo!
Naj zate se borim!

Vso dušo mojo preosnuj
in s čednostmi jo napolnuj!
Le tebi naj živim!

V svetišče svojega Srca
me sprejmi, Gospodar neba!
Po tebi hrepenim.

Prvo je šola!

Velika večina »Orličevih« bravcev je šolarjev. Šol je dandanes na Slovenskem jako veliko in zelo različnih, pa v vsaki slovenski šoli je gotovo tudi kakšen Orlič ali Orličica. Vaš list, ki ga vedno radi berete, vam piše o vseh mogočih poučnih in zabavnih rečeh, naj vam danes še o šoli nekaj malega pove.

Zgoraj je zapisano: Prvo je šola. Vsi veste, da se je pred malo tednov začela povsod zopet šola in vi že prav pridno posedate po šolskih klopek. »Orlič« je že v zadnji številki zapisal, da morajo biti Orličji in Orličice najboljši šolarji in da morajo najboljša spričevala dobiti. Zakaj tako?

Zato, ker vas šola pripravlja na življenje. Kdor je bil v mladosti dober šolar, ta je pozneje postal dober in častivreden človek. Za nemarnega in zanikrnega šolarja pa že naprej vsi vemo, da ne bo nikoli nič iz njega.

Zato še enkrat pravim: Za šolarja mora biti prva skrb — šola! Le pomislite!

V šoli se učite premnogih reči, ki jih mora človek v življenju vedeti.

Vedeti mora mnogo iz krščanskega nauka, iz zgodovine, iz naravoslovja, iz zemljepisja in tako dalje. Saj sami veste, kako pravijo ljudje takemu človeku, ki teh reči ne ve. Pravijo o njem, da je neizobražen in nevednež. Takih priimkov pa nobeden ne sliši rad.

V šoli se učite premnogih reči, ki jih mora človek v življenju znati.

Znati mora moliti, sv. zakramente prejemati, brati, pisati, računati, znati slovnico, znati tudi ta ali drugi tuj jezik. Deklice morajo znati razna ročna dela. Dobro je tudi in lepo, če znaš peti, telovaditi in še mnogo drugega. Vseh takih reči se naučiš v šoli in prav je to. Saj veš, kako ti bodo rekli ljudje, če teh in takih reči ne boš znal. Rekli bodo, da si nazadnjak in zaručanec! Ali boš rad poslušal take »častne« naslove?

V šoli se učite dalje, kako se mora v življenju človek obnašati.

Ali že veste, da ni vseeno, kako se človek obnaša? O, le zapomnite si to, da je lepo obnašanje še več vredno kot velika učenost! Lepega obnašanja vas v šoli uči posebno šolska disciplina. Saj veste, kaj je disciplina! Nič po svoji neumni glavi, je nekoč dejal prebrisan Orlič, to je disciplina. Čisto dobro je povedal. Disciplina mora biti povsod, v šoli, v telovadnici, doma, v cerkvi. Vsak kraj zahteva drugačne discipline, drugačnega obnašanja. Kdor se pa potruji, da se na enem kraju lepo obnaša, ta se bo kmalu znal povsod lepo obnašati. Zato sem zapisal, da vas šolska disciplina za

vse življenje uči lepega obnašanja. Kako pa pravijo ljudje človeku, ki se ne zna čedno obnašati? Neotesanec, divjak, zarobljenec! Ali ti morda ta imena dišijo?

Sedaj vidite sami, kako imenitnih reči se v šoli učite. Spoznate tudi, da morate šolo radi imeti in se marljivo učiti vseh reči, ki vam jih šola predpisuje. Nemaren šolar — nemaren človek — nemaren Orlič — povsod nemaren! Kaj pa hočemo pri Orličih s paglavcem, ki je nemarnež na vseh koncih in krajih? Tak Orlič — prav zanič!

In kaj hočemo pri Orličicah z deklíco, ki je nemarna in zanikrna, da komaj ve, kdaj spi in kdaj bedi? Taka Orličica — velikanska ničica!

Sedaj, ko ste tole prebrali in prebrale, denite »Orliča« za nekaj časa proč, zamižite in pomislite: Ali je meni šola zares pri srcu, ali pa me vse druge reči bolj vesele, potem pa dolgo nič, in daleč nekje tam zadaj je šele šola — tam nekje kot kakšna druga deveta briga.

Če ti bo med tvojim mižanjem vest tako očitala, brž naredi trden sklep: Prvo mora biti šola!

Ivan Langerholc.

Kakšni naj bodo naši dopisi!

To je pa spet nekaj novega. To so spisi, ki jih vi pošiljate uredniku z namenom, da bi jih dal natisniti v svojem listu. Sem prištevamo poročila o vaših prireditvah, opise, pesmi, poeziji; sploh vse, kar se v listih in časopisih tiska.

Ker tudi vi pošiljate kratka poročila v svojega »Orliča«, pa bi gotovo radi kmalu potrkali tudi pri »Mladosti« in »Vigredi« pa še kje drugod, zato bo prav, če se malo pomenimo o tem, kakšni naj bodo naši dopisi.

Dopise piši na čeden papir. Preden začneš pisati, upogni na desni strani rob za 4—5 cm. Na ta rob ne smeš ničesar zapisati. Rob je zato, da more urednik kaj pripisati, če se mu zdi potrebno. Ako pa ni na celem papirju nobenega praznega kotička — kam naj urednik dostavi svoje misli?

Med posameznimi vrsticami naj bo dovolj prostora — vsaj za 1 cm naj bo vrstica od vrstice oddaljena. To pa zato, da more urednik kaj popraviti, če je treba.

Dopis naj nosi kratek naslov. Če pa obsega dopis samo poročilo o kaki prireditvi, zadostuje, da mesto naslova napišeš vsaj ime tistega kraja, odkoder poročilo pišeš.

Piši jasno, čedno in razločno. Če hočeš, da bodo uredniki tvojih dopisov veseli, ne smeš biti skregan s slovensko slovnico.

To so najmanjše zahteve, ki jih stavijo uredniki na svoje dopisnike glede zunanje oblike in pravilnosti.

Dopise pa dobe v roke ali vsaj pred oči še drugi možje. Imenujejo se stavci. Ti možje pripravljajo v tiskarni razne pisane spise in dopise za tiskanje. Na mesto vsake pisane črke postavijo tiskano. Zato se imenujejo stavci.

Zato tudi oni strogo zahtevajo čedno pisavo. Res je sicer, da stavci, poštni uradniki in uredniki časopisov znajo tudi najgršo in najslabšo pisavo prebrati (»Jaz že ne vselej,« je zapisal vmes urednik br. Nardžič.); ali vendar ni treba, da bi jih kdo mučil s črkami, ki niso več črke ampak spake.

Pisati moraš dopise s tinto oziroma s pisalnim strojem, — če ga imaš. S svinčnikom pisati dopise je strogo prepovedano, ker se s takim dejanjem preveč pregrešiš zoper stavčeve oči.

(Konec prihodnjič.)

Savin:

Kadar zvonovi potrkvajo.

Tinka — Tonka pod goro —
brzi zajček — hop za njo!
Hitro, hitro, da jo vjame,
da domov jo s sabo vzame.

Preko ceste po stezici,
čez okrajke, po pšenici,
mimo zelja do korenja,
čez potoček do zelenja —

pa po gošči skoz grmovje,
in po deblu gor v vrhovje,
z bukve v smreko, z vej v goljavo,
skozi mejo v diru v travo.

»Zajček, zajček pod goro,
Tinka — Tonka ušla ti bo!«

Spet po travnikih v grmovje,
čez dolino v breg, skalovje,
v temno jamo, na višino,
iz višine — skok v duplino!

Preko jarkov v strme stene
in na vrh gore snežene —
skoči v loku čez doline,
smuk! — k zvonovom zgine v line.

V linah se smejo zvonovi:

»Zajček, zajček, lóvi, lóvi!
Zajček, zajček pod goro,
s Tinko — Tonko nič ne bo!«

Mihec tatič.

Mladinska igra v 1 dejanju.

(Priredil M. N.)

(Konec.)

Šesti prizor.

Dušan, Reglja.

Reglja (prinese prt). Precej bo pripravljeno. (Pogrinja mizo.) Tu je prt in servieta, vse židano. Pa srebrna posoda za sol. Nož srebrn in pa kupice za jajce iz mahagonijevega lesa.

Dušan. Kakor za svatovščino! — Toda kako se bodo jajca kuhala, če ne boste zraven stala in do sto štela?

Reglja (odide in spotoma govori). Saj lahko med potjo štejem. To je umetnost, da se vse obenem dela. — (Se vrne z jajci.) Kakor nalašč, tako prav so skuhana.

Dušan. Bomo precej poskusili vašo kuharsko umetnost. (Sede.)

Reglja. Le norčujte se. Meni se nikoli ne ponesreči.

Dušan (ubije jajce). Pa se vam je vendar ponesrečilo. Pretrda so. No, pa da le premehka niso. — Tristo zelenih, kaj pa to?

Reglja (preplašeno). Jojmene, kaj pa je, kaj pa ni prav?

Dušan. Kar pogledajte! V jajcu je pol metra dolga koniska žima!

Reglja (z največjim začudenjem). Žima? V jajcu? To pa vendar ne bo res! Svoj živ dan še nisem kaj takega slišala. To moram od blizu pogledati. (Natakne očala.) Pa res, pa res! Dolga, debela žima! Nak, kaj tacega pa še ne! Pa naj še kdo reče, da ni copernije na svetu! Ali kako je prišla drugače žima v jajce? — Toda gospod se le norčujejo. Sami ste vtaknili žimo v jajce. Čajte, bom jaz ubila jajce. Stavim, da ni žime v njem. Mhm, lupina je gladka in cela. (Ubije jajce in pogleda. Zavpije.) Bog se nas usmili, tudi v tem je žima! To je grozna reč!

Dušan. Grom in blisk! V vaši hiši ne gre vse prav. Saj bom sam začel verjeti v copernice. Mislim, da ste vi sama ena izmed njih. Gotovo včasih plešete z metlo po zraku. Ampak ti dve jajci morate sami pojesti. (Ji pomoli jajce na žimi viseče pred usta.) Alo, tega najprej!

Reglja (se brani z obema rokama in kriči). Ne, ne, rajši se vderem v zemljo. Proč, proč!

Dušan. No, no, nikar ne padite v omedlevico! Če nočete jajc pojesti, vam svetujem nekaj drugega.

Reglja (slabotno). Oh, oh, kaj neki, kaj neki?

Dušan. Namesto jajc pojejte pečeno klobaso.

Sedmi prizor.

Prejšnja, Mihec.

Mihec. Tobačnica je že tu. Prosim nagrado!

Dušan. Čakaj malo, nagrado pa dobiš, da boš skakal.
(Gre v hišo.)

Reglja (vstane in upre roke v bok). Ti, Mihec, kaj si pa napravil? Kako si me ogoljufal! Ali pa veš, kdo sem jaz?

Mihec. O ja! Gospa krčmarica pri Zlati goski.

Reglja. Ta ušivi smrkavec ti klepeta kot stara baba. In vendar sem jaz tvoja največja dobrotnica!

Mihec. Dobrotnica pa taka! Desetkrat ste me že opeharili pri kupčiji.

Reglja (molči in njuha).

Mihec. Aha, druga dobrota vam ne pride na misel. Dajte mi vsaj en njuh tobaka. (Stegne roko.)

Reglja (ga lopne po prstih).

Osmi prizor.

Prejšnja, Dušan.

Dušan (pride s kratkim bičem pod pazduho). Ti prevejano človeče, stopi sem in poglej mi v oko! Pri tej priči, če ne...! (Vihti bič.) Tako! Sedaj govori! Kje si dobil jajca, ki si jih prodal gospej krčmarici?

Mihec (preplašeno). Tista jajca? Kje sem jih... ja, ali niso dobra, ali niso čisto sveža?

Reglja. Dobra, seveda, dobra! Zacoprana jajca za poštene moj denar, ti potepuh, grdi!

Dušan. Tiho, gospa, sedaj jaz govorim. — Takoj mi povej, pri kateri hiši si kupil jajca, da pokličem tisto kmetico!

Reglja. To je prav! Le sem s tisto babo umazano! Sezgati se mora, čarovnica!

Dušan. Potem bomo kar vas sežgali, gospa Reglja!

Reglja. Kaj? Kako? Mene? Zakaj?

Dušan. Čakajte, boste že zvedeli. Za sedaj molčite, ta naj govori. — Kje si kupil jajca? — Kar priznaj, jaz vse vem. Ukradel si jih, to je gotovo! Če ne priznaš, ti naložim tako butaro s tem bičem, da se boš krivil kot glista v zemlji. Povej samo to, kje si kradel?

Mihec (ves zmešan, skoraj jokaje). Ah — ne — nikar me ne — tukaj — pri gospej — v uti tam.

Reglja (besna). O ti preklicana grdobal! Ukradel mi jih je, potem pa nazaj prodal! Taka strašna grdobija! Denar sem, denar nazaj!

Mihec. Tu ga imate! Mene pa pustite, da grem.

Reglja (ga pograbi za lase). Oči bi ti izpraskala! Vrat bi ti zavila!

Dušan. Le pustite ga! Vas bomo pa sežgali, ker imate taka začarana jajca pri hiši.

Reglja. O, kako nesrečna žena sem! Vse moje kokoši so začarane, da nesejo taka jajca. Saj sem že večkrat rekla, da v našem poslopju straši.

Dušan. V vaših možganih straši, vi nevedna, prismojena žena! Čujte, da vam dopovem in dokažem. Večkrat ste že prosili mojega Srečkota, da vas reši čarovnije. Seveda, mož je prepameten, da bi se spuščal v take neslanosti. Končno si je izmislil nekaj prav pametnega in je vse meni povedal. Šel je preteklo noč med vaše kokoši in je s prav fino iglo nabodel jajca, skozi malo luknjico je pa zrinil v vsako jajce dolgo konjsko žimo. Tako je bilo nemogoče, da bi bil tat ušel našim rokam. In res, v jajcih smo našli žimo, tat se je izdal in ne more prav nič več tajiti. Nalašč zato sem prišel sem in naročil južino, samo da sem vam pomagal odkriti grdega tatu. Posrečilo se je in vi, gospa krčmarica, lahko spoznate, kako prazno vero imate. Tatu bomo pa krepko kaznovali.

Mihec (je ves čas pazljivo poslušal. Nazadnje se trese od strahu in prosi s povzdignjenimi rokami.) Saj ne bom več, ne kaznujte me... Res ne bom več.

Reglja (porazena). Tako da je bilo? Kdo bi bil mislil. Vse sem že dolžila — no, samo da se je našel pravi tat. Ta smrkavec se je štel zmerom za grozno prebrisanega, do mene se je pa obnašal kot do neumne ženske. Zdaj je vendar potepuh ujet in vklejen.

Dušan. Sedaj, Mihec, poslušaj mojo resno besedo. Pokvarjen si, da je strah, vendar se mi smiliš. Če bi bil tako pošten in dober, kot si prebrisan in nadarjen, bi bil lahko prav srečen človek. Če pa ostaneš tak, romaš naravnost na vislice. Da ne boš pozabil mojega opomina, se moraš podvreči kazni. Pokaži, kako si zlezal še enkrat noter, da si boš zapomnil današnji dan.

Reglja. Pa sem res radovedna, kje je zlezal noter. Tako varno sem dala uto zakleniti, pa je vendar...

Dušan. Rajši zaklenite svoj jezik, da ne bo zmerom miagal. (Žuga Mihcu z bičem.) No, ali mi pojdeš, ali naj ti z bičem nabrusim pete?

Mihec (gre počasi s sklonjeno glavo proti uti in odrine desko).

Reglja. Kaj, kako? O ti zločinstvo ti tako! Tako skrbno sem čuvala ključe in jih spravljala pod zglavjem, ta potepuh pa — oh, kar na meh bi ga odrla!

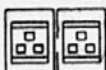
Dušan (Mihcu). No, ali bo kaj? Zlezi noter!

Mihec (zleze v uto in kriči, ker mu Dušan primaže par krepkih z bičem). O joj! Oh, ne, ne! Juh, saj ne bom več, res ne!

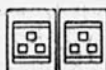
Reglja (ploska). Tako je prav! Le po njem! Le po njem. To je zdravo za tako sodrgo. (Pristopi in poravna desko.) Tako, zdaj je lisjak ujet.

Dušan. Dobro, ampak tri dni ne sme ven. Desko bomo zabili. In jesti ne sme dobiti drugega kot kruh in vodo. Upam, da bo ob vodi in kruhu natanko premislil, koliko koristi tatvina, in bo predružačil svoje potepuško življenje. Ravno tako zdravilo pa želim ysem dečakom, ki jim tatvina diši. (Reglja ploska, Dušan poka z bičem.)

Zastor pade.

Vesela pošta br. Nardžiča.

Iz nabiralnika.

Škofja Loka. — Dragi brat Nardžič! Sporočam Vam, da smo imeli škofjeloški Orlič pred kratkim zopet vesel dan. 9. julija je bila namreč v Sori orlovska prireditev o priliki blagoslovitve novega Doma. Zelo smo prosili brata vaditelja, da bi smeli iti na to slovesnost. Obljubil nam je, da bomo šli, če se bomo poprej prav dobro naučili prostih vaj. Komaj smo čakali tiste nedelje, naposled je pa vendar prišla. Zbrali smo se pred Društvenim domom in se pripravili na odhod. Po poti smo peli in se drugače zabavali. V Soro smo prišli ravno k litanijam in blagoslovu. Po končanem opravilu v cerkvi so preč. g. dr. Klinar blagoslovili orlovski dom. Nato je bila javna telovadba. Z veseljem smo poslušali govor gospoda doktorja Klinarja in deklamacijo naraščajnika iz Sore. Nad vse krasna pa je bila skupina Orlov na bradlji. S tem je bila prireditev končana in mi smo se zopet napravili za odhod proti domu. Pred odhodom so nam br. vaditelj kupili kruha in sladke pokalice. Ko smo prišli domov, smo bili polni navdušenja in smo si mislili; O, še ostanemo Orlič! — Bog živi! Janez Kopač.

Št. Peter pri Mariboru. — Častiti br. Nardžič! Popisala Vam bom, kako je bilo na našem izletu k Sv. Martinu pri Vurbergu. — Zelo smo se razveselile, ko so nam gospodična povedali, da pojdemo na izlet. Ves mesec smo se pripravljale na ta dan in se ga veselile. To je bil dan 15. junija. Tisto noč pred izletom nisem mogla skoraj nič spati. Zjutraj sem že ob 6. uri vstala in se opravila, potem sem šla k sestri načelnici. Tam smo se zbirale. Najprej smo šle do cerkve, potem pa smo korakale dalje na izlet. Igrala nam je tudi godba.

Kmalu smo dospele k Sv. Martinu. Tam je bila najprej sv. maša. Po sv. maši smo šle na vrt južinat. Popoldne so bile večernice. Po večernicah se je vršila javna telovadba in igra »Konjički«. Tudi jaz sem bila med konjički. Knupležova Lojzika je deklamirala »Kočižaja«. Nato je bila igra, po igri smo pa šle nazaj domov. Med potjo smo pele. Blizu doma nas je dohitel dež. Pošteno nas je namočil, toda to nič ne de! Ko smo pa šle po cesti mimo nekega konjskega pašnika, so začeli konji divjati. Me smo bile prestrašene kot ovce na paši. Toda kmalu smo se spet ojunale, ko smo videle, da ni nobene nevarnosti za nas. — Doma sem šla hitro spat — in s tem je minil naš lep izlet. Vas, br. Nardžič, pa prosim, da denete to pismo na Veselo pošto in nas pridete zopet obiskat. Sedaj pa še krepak Bog živi!

Herta Ternek.

»Orlič« izhaja vsak mesec. — List izdaja uprava »Mladosti«. — Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Ljudski dom. — Naročnina za odseke, ki naroče vsaj 20 izvodov pod skupnim zavitkom 6 Din na leto, za vse druge naročnike 10 Din. — Odg. urednik: Franc Zabret. — Tiska Jugosl. tiskarna v Ljubljani.